

Pecadors sense perles

Crònica d'Oriol Pérez Treviño de la representació de 'Les pêcheurs de perles' al Liceu

Antoni Bofill (Gran Teatre del Liceu)

Georges Bizet (1838-1875): *Les pêcheurs de perles*. **Olga Kulchynska** (Léïla); **Dmitry Korchak** (Nadir); **Borja Quiza** (Zurga), **Fernando Radó** (Nourabad). Direcció d'escena: Lotte de Beer. Reposició: Dorike van Genderen. Escenografia: Marouscha Levy. Producció del Theater an der Wien. **Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu**. Direcció: **Yves Abel**. Gran Teatre del Liceu, Barcelona, 17 de maig del 2019.

Hi ha teatres que sense disposar dels grans pressupostos dels principals coliseus han sabut erigir un relat i una línia artística que, a poc a poc, els ha permès anar-se situant en el panorama operístic europeu. Un d'aquests és el preciós Theater an der Wien, que va reobrir les seves activitats operístiques el 2006, amb motiu del 250è aniversari del naixement de **Mozart**. En aquest teatre vienès és freqüent veure-hi produccions operístiques amb importants orquestres històriques, i té les habituals forces de l'**ORF Radio Symphonieorchester Wien** o de l'excels **Cor Arnold Schoenberg**. També té molt en compte el patrimoni operístic que no és habitual (sense anar més lluny, la temporada vinent s'hi podran veure *La Vestale* de **Gaspard Spontini** o *Halka* de **Stanislaw Moniuszko**).

També s'hi realitzen noves lectures escèniques de títols, diguem-ne, més freqüents, com ara *Les pêcheurs de perles* (1865), de **Georges Bizet**. L'any 2014, així, la directora holandesa Lotte de Beer va rellegir aquest títol de **Bizet** en una producció que va portar el concurs de la soprano alemanya **Diana Damrau**, el tenor rus **Dmitry Korchak** (que hem pogut sentir al Liceu) i la direcció musical de **Jean-Christophe Spinosi**.

Ha estat aquesta mateixa producció vienesa l'escollida per ser programada al Liceu, on no sortia a la cartellera des del 1964. Si bé, com recordava el sempre documentat professor Jaume Radigales, es va poder sentir al Teatre Grec de Barcelona el 1992, amb el tenor **Josep Bros** com a Nadir, aquesta vegada ha estat la primera que, al Liceu, s'ha pogut sentir en la llengua francesa original dels llibretistes Eugène Cormon i Michèle Carré.

Cal dir-ho com abans millor: *Les pêcheurs de perles* és una veritable filigrana operística que, tanmateix, ens fa pensar què hauria estat l'òpera francesa si **Bizet** no hagués mort tan jove, abans d'haver complert els 38 anys. Més enllà de les qüestions musicals o del lligam del títol amb la mateixa temàtica que podem trobar a l'esmentada *La Vestale* o, no cal dir-ho, la *Norma* belliniana, *Les pêcheurs de perles* apunta una mirada nostàlgica cap a paradisos i civilitzacions allunyades (recordem que l'acció dels *Pescadors* passa a Ceilan, l'actual Sri Lanka) que, ràpidament, ens pot fer pensar en aquella necessitat de voler escapar del París modern i del seu asfixiant món industrial que, a tall d'exemple, tan bé va retratar Charles Baudelaire als *Petits poemes en prosa* (*Le spleen de Paris*).

Bizet, així, el mateix any que París va veure l'estrena dels tres darrers actes de *Les Troyens*, d'**Hector Berlioz**, amb el títol *Les Troyens à Carthage*, el compositor de *Carmen* va decidir immersir el públic parisenc en un món d'exotisme amb el trasllat de la història del triangle amorós entre Léïla, Nadir i Zurga.

He escrit tota aquesta prèvia per intentar entendre les raons de la producció de **De Beer**, que en presenta la trama operística com si fos l'enregistrament d'un *reality show*. Tot i que aquesta lectura pot semblar, a primer cop d'ull, un encert, una novetat o una originalitat, el cert és que un cop vista la producció ha resultat ser un despropòsit descomunal perquè ha acabat passant allò que, malauradament, passa massa sovint en les reinterpretacions o actualitzacions de clàssics del teatre o de l'òpera: que la nova lectura no està al servei del text, de l'obra, sinó més aviat que el text i l'obra serveixen al director d'escena com a pretext per a realitzar una altra obra. Així, no negaré que en algun moment vaig estar realment perdut respecte a l'argument original i, per si fos poc, uns moviments d'actors, que encarnaven l'equip televisiu i els concursants del *reality*, feien, amb perdó, més nosa que servei. Sobraven. Tot plegat, un autèntic bunyol.

A la funció a la qual vaig assistir, corresponent al segon *cast*, vam poder gaudir amb l'extraordinari tenor rus **Dmitry Korchak**, que, com hem dit, havia estat el Nadir a la producció del Theater an der Wien del 2014. Em va sorprendre el gran i acurat tractament del text en pàgines com la celebèrrima ària "Je crois entendre encore", defensada amb una línia de cant exquisida. No menys interessant va ser la jove soprano ucraïnesa **Olga Kulchynska**, que va brodar el paper de Léïla. Força més discretes van ser les aportacions del gallec **Borja Quiza** (Zurga) i **Fernando Radó** (Nourabad), però sense trencar mai el nivell d'equilibri del conjunt del *cast*.

L'**Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu**, sota la direcció del canadenc **Yves Abel**, es va moure dins aquella correcció que ja sol ser habitual, si bé ens hauria agradat, en algun moment, una mica més d'incisivitat dramàtica. El **Cor**, per la seva banda, va tornar a oferir un treball ben estructurat de la mà de la sempre eficient direcció de **Conxita García**, però va tornar a mostrar que necessita, com abans millor, una estructuració vocal a fons d'algunes de les seves seccions.

En resum: uns correctes, musicalment, *Pescadors de perles*, que malauradament, a través de la frívola i banal lectura escènica, ens van portar a una buidor idèntica a la dels vídeos oferts, entre el segon i tercer acte, per personal del mateix Liceu on debatien si la parella havia de salvar-se o morir. Resulta evident que ens cal una reflexió seriosa i profunda sobre els perills que, com a societat, correm davant aquest consum desproporcionat de deixalla televisiva, però això no pot ser motiu per reconvertir uns *Pescadors de perles* en uns *Pecadors sense perles*.